

EuroDuaLE

INTELLECTUAL OUTPUT 1

**Labour demand analysis
and road mapping
of youth mobility in Europe**

EuroDuaLE

INTELLECTUAL OUTPUT 1

Labour demand analysis and road mapping of youth mobility in Europe

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Index

1.	Inleiding: achtergrond en doelstellingen van het project.....	000
8.	Slotopmerkingen.....	000
10.	Stappenplan.....	000

1. Inleiding: achtergrond en doelstellingen van het project

In haar 2020 Strategie formuleerde de Europese Commissie een duidelijke ambitie voor een sterke, duurzame en inclusieve groei. Om deze ambitie te realiseren wil ze de investeringen voor hoger onderwijs, onderzoek en innovatie substantieel verhogen. Europa heeft steeds meer nood aan mensen die over de juiste combinatie beschikken van transversale competenties, digitale vaardigheden, creativiteit en aanpassingsvermogen en een gedegen technische kennis binnen een specifiek domein. Steeds meer werkgevers in de private en publieke sector onderstrepen echter het onevenwicht en de kloof tussen de vaardigheden waarover net afgestudeerden beschikken en de noden van de arbeidsmarkt, en de daarbij horende moeilijkheden die ze ervaren om mensen te rekruteren rekening houdend met hun voortdurende in ontwikkeling zijnde noden ('*skills mismatch*').

In vergelijking met de opkomende noden van de economie in het algemeen, en in het bijzonder met de opkomende beroepsloopbanen, hinken de opleidingen binnen het hoger onderwijs te vaak achterop. Het resultaat van deze discrepantie is een hoge jongerenwerkloosheid die men zelfs bij hoogopgeleide jongvolwassenen waarneemt en vooral in Zuid-Europa dramatische niveaus bereikt.

Hoge werkloosheidscijfers in combinatie met een groeiende kloof op de arbeidsmarkt tussen de vraag en het aanbod van vaardigheden (verworven via traditioneel onderwijs), nopen tot actie. Om jongeren gemakkelijker in de arbeidsmarkt te integreren, en hen daar daadwerkelijk een stageplaats te geven, dienen die kloof en de *skills mismatch* gedicht te worden. In deze context lijken de duale leerprogramma's over het potentieel te beschikken om de inzetbaarheid van jonge mensen substantieel te verhogen en zo te helpen de *skills mismatch* te dichten door tijdens de opleiding theorie te combineren met praktijkgerichte toepassingen en te werken in of deel te nemen aan de beroepspraktijk.

Arbeidsmobiliteit lijkt een tweede mogelijk antwoord te bieden op het probleem van de hoge werkloosheidscijfers. Arbeidsmobiliteit helpt de hoge en lage werkloosheid in verschillende Europese regio's in evenwicht te brengen en heeft daardoor een positieve impact op de arbeidsmarkt. De Europese Unie promoot arbeidsmobiliteit door barrières weg te werken en werkzoekenden en werkgevers bij elkaar te brengen.

Rekening houdend met deze twee dimensies is **het doel van EuroDuaLE het combineren van duaal leren en internationale arbeidsmobiliteit. De combinatie van deze twee componenten vormt de basis voor strategische actie.** EuroDuaLE wil het pad effenen voor een **transnationale samenwerking voor de ontwikkeling van een geïntegreerd transnationaal kader voor duaal leren en voor transnationale duale leerprogramma's in het hoger onderwijs.** Deze doelstelling wil men realiseren door de '*apprenticeship*-benadering' (of meer algemeen; een

benadering gefocust op de beroepspraktijkvorming) uit te breiden in de Europese lidstaten en studenten in het hoger onderwijs nieuwe curricula te geven waarin formele opleiding, beroepspraktijkvorming, geografische mobiliteit (die de mogelijkheid creëren voor studenten in hoger onderwijs om een deel van hun opleiding bij buitenlandse bedrijven te doorlopen) en virtuele mobiliteit (dankzij de samenwerking met ondernemingen en werknemers en het potentieel van ICT-oplossingen) met elkaar gecombineerd worden.

De eerste stap in het EuroDuaLE-project is het analyseren en begrijpen van de context waarin de Europese duaal leren-benadering zou moeten plaatsvinden en het identificeren van de belangrijkste aspecten waarmee men rekening dient te houden voor een geslaagde implementatie van het EuroDuaLE-model.

8. Slotopmerkingen

Aan de ene kant is **leermobiliteit met het doel nieuwe vaardigheden te verwerven één van de fundamentele manieren voor jonge mensen om hun toekomstige tewerkstellingskansen en hun persoonlijke ontwikkeling te bevorderen**. Leermobiliteit wordt ondersteund op Europees niveau en is relatief goed uitgebouwd op het niveau van de lidstaten (inclusief de landen beschouwd in dit rapport) die EU mobiliteitsprogramma's implementeren.

In **Duitsland** wint mobiliteit in onderwijs en training sterk aan belang en steeds meer jongeren gaan naar het buitenland om hun kennis uit te breiden en nieuwe competenties te verwerven. Mobiliteit in hoger onderwijs is bovendien meer ontwikkeld dan in het VET (Beroepsonderwijs en -opleidingen) systeem ondanks het feit dat het VET systeem al sinds 2005 internationale mobiliteit voor stages mogelijk maakt. De reden voor het hogere percentage in hoger onderwijs zou de Bologna regelgeving kunnen zijn die gebaseerd is op het ECTS systeem. Dat maakt het veel makkelijker om buitenlandse leermodules te erkennen in binnenlandse studieprogramma's.

Ook in het **Verenigd Koninkrijk** kunnen jongeren in het kader van hun opleiding naar het buitenland gaan om daar een deel van hun leerprogramma te volgen. Hoewel EU programma's die mobiliteit promoten wel degelijk worden geïmplementeerd, lijkt het erop dat de overheid geen duidelijke strategie om binnenkomende of uitgaande geografische mobiliteit te promoten.

In **België** bestaat er een brede waaier aan opleidingen of beroepspraktijkprogramma's ter ondersteuning van de integratie van jonge werklozen in de arbeidsmarkt. Indien het aspect van geografische mobiliteit al bestudeerd zou worden in België, is het alleszins nog een werk in uitvoering.

Aan de andere kant, **op het Europese niveau wordt arbeidsmobiliteit vaak beschouwd als een manier om een antwoord te bieden op een tekort aan vaardigheden en arbeidskrachten en tegelijkertijd meer tewerkstellingsmogelijkheden te creëren en onevenwichten weg te werken tussen regio's met een hoge en regio's met een lage werkloosheid**. Hoewel EU instellingen arbeidsmobiliteit ondersteunen, is het beleid om arbeidsmobiliteit te promoten over het algemeen niet erg uitgewerkt, zelfs niet in landen zoals **Italië** en **Spanje** (met referentie naar de landen die in dit rapport opgenomen zijn) die geconfronteerd worden met hoge werkloosheidscijfers in het algemeen en voor de jeugd in het bijzonder of in landen die kampen met tekorten aan arbeidskrachten.

In **Spanje** speelt mobiliteit tot op heden geen centrale rol in het beleid voor opleidingsprogramma's en werkgelegenheid voor jongeren. Er is geen duidelijk beleid om jongerenmobiliteit naar andere Europese landen of binnen Spanje te promoten en vaak zijn de mobiliteitsstromen eerder het geforceerde gevolg van de moeilijkheden die jongeren ondervinden om werk te vinden binnen de grenzen. De regering is niet specifiek met deze

problematiek bezig. Wettelijke regelgeving wat betreft stages en leercontracten zijn niet bedacht op mobiliteitsaspecten en specifieke stimuleringsmaatregelen voor jongerenmobiliteit zijn er niet. Nationale en regionale programma's die mobiliteit promoten bestaan echter wel (in het kader van de *Youth Guarantee*).

Italië bevindt zich in een gelijkaardige situatie: het element van geografische mobiliteit met betrekking tot stages en leercontracten ontbreekt of krijgt weinig aandacht.

Kortom, zelfs al heeft de Europese Unie doelen gesteld, programma's op poten gezet en stimuleringsmaatregelen ontwikkeld, niet enkel om leermobiliteit aan te moedigen, maar ook om arbeidsmobiliteit in het algemeen en voor jongeren in het bijzonder te ondersteunen, dan nog is de weg naar een meer doeltreffend systeem ter ondersteuning van mobiliteit nog lang.

10. Stappenplan

Actielijnen	Specifieke acties	Wat is er al?	Wat ontbreekt er?	Betrokken actoren	Prioriteiten
Empirische gronden voor besluitvorming	- Gegevensverzameling over arbeidsmobiliteit en in het bijzonder over jeugdmobiliteit, inclusief mobiliteit gerelateerd aan het zoeken naar werk, beroepspraktijkvorming, stages - Gegevensverzameling en disseminatie over tewerkstellingsvooruitzichten en -voorspellingen om te anticiperen op de vraag naar vaardigheden en op die manier de aanbieders van HO bijstaan om de juiste cursussen te ontwerpen om tegemoet te komen aan deze vraag naar vaardigheden	- In de Eurostat databank, in zekere mate: - data over leermobiliteit: ingeschreven mobiele buitenlandse studenten (educ_uoe_mobs) - ad hoc modules 2014: migratie en arbeidsmarkt (Ifso_14) - Europees Statistisch Systeem overeenkomst over 2014 proefverzameling over leermobiliteit via enquête onder huishoudens	- Data over arbeidsmobiliteit en arbeidsmobiliteit onder jongeren (op regelmatige basis) - Data over mobiliteit in beroepsonderwijs en -training - Data over mobiliteit in beroepspraktijkvorming - Uitvoering van het bestaande akkoord over gegevensverzameling over leermobiliteit - Gegevensverzameling over de verwachte vraag naar arbeid	- Europese Commissie - Lidstaten - Europees Statistisch Systeem	- Samenstellen van een werkgroep voor de verbetering van data over arbeidsmobiliteit - Identificeren van verbeteringsdoelstellingen op de korte termijn - Een uitvoeringsaanpak en financieringsregeling overeenkomen
Bewustzijn en aantrekkingskracht van intra-EU mobiliteit	Informerende van de EU-bevolking en de publieke opinie over de voordelen	Gefragmenteerde promotiecampagne's over mobiliteit	Een coherente en overtuigende bewustwordingscampagne	- Europese Commissie - Lidstaten	Betrekken van de media in de herlancering van het

	van arbeidsmobiliteit om de angst in immigratielanden gerelateerd aan toenemende aantallen binnenkomende buitenlanders tegen te gaan	• Brochures en gidsen om jongeren tot intra-EU mobiliteit aan te moedigen • Stereotypes over leven en werken in het buitenland, huidige omstandigheden niet in overweging nemend (ICT, travelling habits, enz.)	ne om de Europese eengemaakte arbeidsmarkt te herlanceren en de voordelen van arbeidsmobiliteit in het algemeen en mobiliteit van jongeren en leermobiliteit in de beroepspraktijkvorming in het bijzonder aan te tonen voor individuen en de samenleving		debat over arbeidsmobiliteit in het algemeen en mobiliteit van jongeren en de leermobiliteit in de beroepspraktijkvorming in het bijzonder in Europa • Gecoördineerde bewustwordingscampagne onder de relevante afdelingen van de EC en de lidstaten
Ondersteuningsmaatregelen	• Verdere ontwikkeling van het EURES systeem om informatie over vacante betrekkingen en werkzoekenden te delen en een betere en meer efficiënte afstemming van vraag en aanbod te bekomen en deze diensten promoten binnen de nationale grenzen	• EURES systeem • ERASMUS Units van hoger onderwijsinstellingen en hun ondersteuningsdienst en voor gaststudenten	• Grotere samenwerking tussen nationale tewerkstellingsdiensten • Betere promotie van het EURES systeem door nationale tewerkstellingsdiensten en EURES adviseur • Ondersteunendediensten voor mobiliteit	• Europese Commissie • Lidstaten • EURES adviseurs	• Versterking van EURES en volledige steun van alle lidstate • Integratie van ondersteunende diensten voor mobiliteit van studenten en jonge werkzoekenden die synergieën creëren tussen lokale ERASMUS infrastructuur en nationale tewerkstellingsdiensten
Beleidsintegratie	• De erkenning van	• Gefragmenteerd	• Een systeembenadering	• Alle EU-instellingen	• Integratie werkgroep

	professionele kwalificaties waarborgen • De ontwikkeling van een systeem voor de erkenning en validering van competenties bekomen via niet-formele en informele leerervaringen • De overdraagbaarheid van sociale zekerheidsrechten waarborgen • Het implementeren en waarborgen van de overdraagbaarheid van aanvullende pensioenrechten • Het verwerven en ontwikkelen van vreemde talen	beleid op het niveau van de EU en de lidstaten die het jonge werkers en werkzoekenden niet toelaten hun weg te vinden naar bestaande opportuniteiten • Beperkte erkenning van studiepunten en kwalificaties ondanks de referentieoefeningen met het EQF die de lidstaten uitgevoerd hebben • Diverse beleidsmaatregelen voor de overdraagbaarheid van pensioenrechten	voor beleidsmaatregelen die ondersteunend zijn voor intra-EU arbeidsmobiliteit (tewerkstelling, ziekteverzekering, professionele kwalificaties en opleidingen, EQF, erkenning en validering van competenties, sociale zekerheid, verwerven van taalkennis, etc.) • Europees beleid voor meertaligen op het werk	• Lidstaten • Sociale partners • Belanghebbenden	die EU-instellingen en vertegenwoordigers van de lidstaten bij elkaar brengt om een grondige herlancering van intra-EU mobiliteit te ontwerpen in parallel met de inspanningen die nu gericht zijn op extra-EU migratie naar de EU
--	--	---	--	--	---